

ROLA KSIĄŻKI W ŻYCIU MŁODEGO POKOLENIA

Literatura od niepamiętnych czasów była i jest ważnym czynnikiem kształtującym osobowość człowieka, stały bowiem kontakt z książką oddziałuje na myśli, uczucia i postępowanie czytelnika. Rozwija też wrażliwość na piękno języka, wzbogaca słownictwo, pogłębia i poszerza wiadomości i zainteresowania. Pobudza wyobraźnię i daje możliwość zrozumienia innych ludzi i otaczającego świata.

Każdy rodzic powinien zdawać sobie sprawę, że warto czytać dzieciom od najmłodszych lat. Już roczne dziecko interesuje się małymi książeczkami i słucha krótkich opowieści, a kilkuletnie posłucha z zainteresowaniem dłuższej bajki.

Głośne czytanie powoduje, że w mózgu dziecka powstają miliony połączeń neuronowych, stymulujących jego pracę, a także wpływających korzystnie na rozwój inteligencji. Poprzez takie czytanie ćwiczymy pamięć, uwagę, rozwijamy myślenie. Ważnym elementem wprowadzenia dziecka w świat książek jest umiejętność czytania. Należy pamiętać o odpowiednim tempie, modulacji głosu i wyraźnej mowie. Głośne czytanie dziecku:

- rozwija język i wyobraźnię
- pomaga w wychowaniu
- ułatwia naukę w szkole
- buduje i wzmacnia więzi między rodzicami i dzieckiem
- uczy myślenia
- kształtuje nawyk czytania i zdobywania wiedzy
- pomaga w rozumieniu ludzi, samego siebie i świata
- uczy nieagresywnego rozwiązywania problemów i konfliktów
- chroni przed uzależnieniem od telewizji

Niezbędnym warunkiem kształtowania potrzeby obcowania z literaturą jest jak najczęstszy kontakt z książką. Lekturą dla najmłodszych powinny być zrozumiałą, zgodną z zainteresowaniami, kolorową, ponieważ wzbudza to ciekawość, dziecko żywo reaguje na barwy. Nie musi mieć dużo tekstu, natomiast treść powinna być bliska codziennym doświadczeniom dziecka.

W odniesieniu do dzieci ważnym typem lektury są bajki. Kształtują one system wartości, pojęcia moralne. Dzięki nim dziecko odkrywa pojęcie dobra i zła, nagrody i kary. Często identyfikuje się z bohaterami, co umożliwia mu zaspokajanie własnych potrzeb. Baśnie rozwijają wyobraźnię i umiejętność opowiadania. Największe zainteresowanie tego typu lekturami wykazują dzieci 5 – 6 letnie – potrafią bowiem już łączyć słowo pisane z treścią obrazu.

W wieku młodszym książka i jej czytanie kojarzy się z zabawą, dlatego przełomem w rozwoju czytelnictwa u dzieci jest nabycie umiejętności

samodzielnego czytania. Przestaje się ono kojarzyć wyłącznie z zabawą, ale staje się elementem nauki. Literatura zarówno dla dzieci jak i młodzieży powinna być różnorodna, zgodna z ich zainteresowaniami, aby dążyły do ciągłego rozwoju w zakresie czytelnictwa. Czytanie to jeden z warunków osobistego rozwoju współczesnego człowieka i jego uczestnictwa w życiu społecznym.

Bardzo ważną rolę w zakresie propagowania czytelnictwa, pełnią rodzice i nauczyciele, których zadaniem jest rozwijanie tych zainteresowań. Trzeba starać się obudzić w dzieciach i młodzieży zapał do książek, spowodować, by czytanie było przyjemnością, a nie tylko obowiązkiem. Jeżeli młody człowiek nabierze przekonania, że czytanie jest ciekawe i przyjemne, to chęć czytania książek będzie systematycznie wzrastać. Dużą rolę w kształtowaniu zainteresowań czytelniczych pełni nauczyciel, poprzez stosowanie różnorodnych form przekazywanych treści oraz umiejętne rozbudzenie zainteresowań literaturą. Dla uzyskania pożądaných efektów wychowawczych ważny jest staranny i przemyślany dobór książek w zależności od wieku i rozwoju. Odpowiedzialna rola zarówno rodziców jak i nauczycieli przyczynia się do pozytywnego stosunku młodzieży do książek a istotną rolę spełnia tutaj oddziaływanie przykładem osobistym.

We współczesnym świecie książkę coraz częściej wypiera telewizja i komputer. W wielu rodzinach media te zastępują jeden z najcenniejszych sposobów spędzania wolnego czasu, jakim jest czytanie. Pomimo spadku czytelnictwa dzieci i młodzieży rola książki jest niepodważalna, słowa drukowanego nie zastąpi film i telewizja.

Rozwój współczesnej kultury, a zwłaszcza postęp nauki i techniki sprawiają, że jesteśmy zobligowani do ciągłego nabywania wiedzy, częściej wykorzystujemy w tym celu Internet, telewizję, ale nie powinno to stanowić jedyne go źródła informacji. To książka od wieków była skarbnicą wiedzy i wartości.

Bibliografia

1. Sawczuk E., *Funkcja książki w życiu dziecka oraz praca nad kształceniem zainteresowań książką* (w:) Twórczy nauczyciel nr 7, kwartalnik 2005.
2. Ochremiak A., *Dlaczego mało czytamy* (w:) Problemy opiekuńczo – wychowawcze, marzec 2003.
3. Waloszek D., *Baśnie uczą odpowiedzialności* (w:) Wychowanie Przedszkolne kwiecień 2004.
4. Papużyńska J., *Książka, dzieci, biblioteka*, WSiP, Warszawa 1992.
5. Słomska J., *Dzieci i książka*, Warszawa 1958.
6. Popiela A., *Rola czytania w życiu człowieka* (w:) Biblioteka w szkole 12/1992.